

1003- ÖNCELİKLİ ALANLAR AR-GE PROJELERİ DESTEKLEME PROGRAMI USUL VE ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

Madde 1. Bu Usul ve Esaslar, Ulusal Bilim Teknoloji ve Yenilik Stratejisi çerçevesinde belirlenecek öncelikli alanlarda sonuç odaklı, izlenebilir hedefleri olan, ilgili bilim/teknoloji alanlarının dinamiklerini gözetin ve yurt içinde yapılan Ar-Ge projelerinin başvuru, değerlendirme, izleme, sonuçlandırma ve bu projeler arasında eşgüdüm sağlanmasına ilişkin hükümleri belirler.

Hukuki Dayanak

Madde 2. Bu Usul ve Esaslar, 17/07/1963 gün ve 278 sayılı TÜBİTAK Kurulması Hakkında Kanun ile 22/04/2009 tarihli TÜBİTAK Araştırma Destek Programları Başkanlığı Tarafından Yürütülen Programlara İlişkin Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3. Bu Esaslarda geçen,

Araştırmacı: İlgili bilim ve/veya teknoloji alanında gerekli uzmanlığa sahip, projenin bilimsel ve teknik sorumluluğunu paylaşan, sonuç raporunda adı geçecek olan proje yürütücüsü dışındaki araştırmacıları,

ARDEB: Araştırma Destek Programları Başkanlığını,

Başkanlık: TÜBİTAK Başkanlığını,

Bilim Kurulu: TÜBİTAK Bilim Kurulunu,

Bursiyer: Tatbikat amacıyla projede yer alan, Türkiye’de kurulu yüksek öğretim kurumlarında lisansüstü eğitimlerini yapan öğrenciler ile doktoralı kişileri,

Çağrı Programı: Ulusal Bilim Teknoloji ve Yenilik Stratejisi (UBTYS) çerçevesinde belirlenecek olan öncelikli alanlarda TÜBİTAK tarafından destek çağrısına çıkılmak üzere oluşturulan programı,

Çağrı Programı Danışma Kurulu (ÇPDK): Çağrı programı kapsamında, projelerin değerlendirme ve izleme sürecinde, yıllık çağrı programı raporlarının oluşturulması ve TÜBİTAK’a sunulmasında, çağrı programının değerlendirilerek devamı, sonlandırılması veya alt başlıklarda yeni çağrılar açılması konuları ile çağrı programıyla ilgili diğer konularda TÜBİTAK’a öneri getirmekle sorumlu olmak üzere, ilgili GYK, DK üyeleri, öncelikli alt bilim/teknoloji alanlarını belirlemek için TÜBİTAK tarafından oluşturulan kurullardaki uzmanlar, kamu ve özel sektör temsilcileri vb. ile TÜBİTAK uzmanlarından oluşturulan danışma kurulunu,

Çağrı Programı Koordinatörü (ÇPK): ÇPDK üyeleri arasından kurula başkanlık yapmak ve bu kurulun sorumlu olduğu projelerin koordinasyonunu sağlamak üzere TÜBİTAK tarafından seçilen konusunda uzman kişiyi,

Danışma Kurulu (DK): GYK üyelerine panel oluşturulması, panelistlerin seçilmesi ve projelerin izlenmesinde yardımcı olmak üzere, konularında uzman kişilerden oluşturulan kurulu,

Danışman: Gerek duyulan hallerde, projenin özel uzmanlık gerektiren tali konularından birinde bilgisinden yararlanılan araştırmacı veya uzmanı,

Grup: TÜBİTAK Araştırma Destek Grubunu,

Grup Yürütme Komitesi (GYK): TÜBİTAK Araştırma Destek Grubu Yürütme Komitesini,

Kurum Hissesi: Projenin yürütülmesi ve sonuçlandırılması aşamasında kurumun imkânlarından faydalanılması karşılığı TÜBİTAK tarafından belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda hesaplanarak proje bütçesine eklenen tutarı,

Proje: Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamındaki, Bilim Kurulunca belirlenen proje bütçe limitleri çerçevesinde, Küçük, Orta ve Büyük Ölçekli olarak sınıflandırılan projeleri,

Proje Ekibi: Proje yöneticisi/yürütücüsü, araştırmacı, bursiyer, yardımcı personel ve danışmanlardan oluşan ekibi,

Proje İzleyicisi: Projenin, öneri formuna ve proje destekleme sözleşmesine uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini TÜBİTAK adına izlemek ve değerlendirmek amacıyla, projenin yürütüldüğü kuruluşlarda inceleme yapmak üzere TÜBİTAK tarafından görevlendirilen konusunda uzman kişiyi,

Proje Teşvik İkramiyesi (PTİ): Desteklenen projelerde, proje süresiyle sınırlı olmak kaydıyla, proje kapsamında ve projeye ilişkin hizmetlerde görev alan kamu kurum veya kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında bulunanlara, kadro veya pozisyonlarına bağlı olarak bir ayda ödenmekte olan tutarın % 75'ini geçmemek kaydıyla ve Bilim Kurulunca belirlenen esaslara göre proje sözleşmesinde belirlenerek ödenen tutarları,

Proje Yöneticisi: Farklı kurum/kuruluşlarda yürütülen alt projelerden oluşan orta ve büyük ölçekli projelerde, proje yürütücüleri arasında yapılan protokolde belirlenen ve projenin yönetiminden TÜBİTAK'a karşı sorumlu olan proje yürütücüsünü,

Proje Yürütücüsü: İlgili bilim ve/veya teknoloji alanında gerekli uzmanlığa ve proje hazırlama, yürütme beceri ve deneyimine sahip, projenin bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki her türlü sorumluluğunu taşıyan, TÜBİTAK ile proje sözleşmesini imzalayan, proje sonuçlarını bilimsel yöntemlerle değerlendirip yayımlayabilecek ve/veya uygulamaya dönüştürebilecek düzeydeki araştırmacıyı,

Proje Yürütücüsü Kuruluş: Proje hazırlama ve proje yürütme, beceri, deneyim ve altyapısına sahip; projenin yürütüldüğü kamu Ar-Ge birimini, üniversiteyi, TÜBİTAK birimini ve/veya özel kuruluşu,

Protokol: Birden fazla alt projesi olan projelerde öneri aşamasında proje yürütücüleri ve kuruluş üst düzey yetkilileri arasında imzalanan yazılı anlaşmayı,

Sözleşme: TÜBİTAK tarafından destek kararının verilmesinden sonra bu Usul ve Esaslar uyarınca TÜBİTAK ile yürütücü kurum/kuruluş(lar) ve proje yürütücüsü/yürütücüleri arasında imzalanan yazılı anlaşma ve eklerini,

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunu,

Yardımcı Personel: Proje yürütücüsünün veya araştırmacıların gözetimi altında, projenin yürütülmesinde tam veya kısmi zamanlı, proje süresiyle sınırlı olarak ve işvereni kurum olmak üzere istihdam edilen, sonuç raporunda adı geçmeyen uzman, teknik eleman, teknisyen, laborant, işçi ve benzeri personeli,

Yönetmelik: TÜBİTAK Araştırma Destek Programları Başkanlığı Tarafından Yürütülen Programlara İlişkin Yönetmeliği, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Başvuru, Değerlendirme ve Sözleşme

Başvuru

Madde 4. Her bir çağrı programı için başvuru dönemleri, koşullarıyla birlikte Başkanlık tarafından belirlenerek ilan edilir.

Projedeki katkı oranı % 10'un altında olan kişiler araştırmacı olarak görev alamazlar.

Proje yürütücüsü zamanın en az % 40'ını projeye ayırmak zorundadır.

Orta ve Büyük Ölçekli projeler farklı kurum/kuruluşlarda yürütülen alt projelerden oluşabilir. Bu projelerde alt proje yürütücülerinden biri proje yöneticisi olarak protokolde belirlenir.

Orta ve Büyük Ölçekli projelerde özel sektörün katılımı beklenir. Bu konudaki gerekliliğe çağrı duyurusunda ayrıca yer verilir.

Bu destek programı kapsamında 1010-EVRENA programı kuralları çerçevesinde Evrensel Araştırmacılar projede araştırmacı olarak görev alabilir.

Proje yürütücüsü projeyi öneren kuruluşun kadrolu personeli olmak zorundadır. Özel kuruluşun yer aldığı projelerde proje yürütücüsünün, programın son başvuru tarihinden önce en az altı ay süresince ilgili özel kuruluştaki çalışıyor olması gerekir.

Proje yürütücüsü ve araştırmacıların Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde ikamet etmeleri gerekir (Yabancı uyruklu bir kişi Türkiye sınırlarındaki bir kurum/kuruluştaki görev yapmak koşulu ile projede yürütücü/araştırmacı olarak görev alabilir).

Bir projede danışman yer alabilmesi için projenin özel uzmanlık gerektiren konu ya da konularının olması ve bu hususun proje önerisinde gerekçeli olarak belirtilmesi gerekir. Bir projede görev alacak danışman sayısı o projedeki özel uzmanlık gerektiren konu sayısı ve proje süresi ile sınırlıdır.

Orta ve Büyük Ölçekli projelerde bursiyerlerin öncelikle doktora/doktora sonrası bursiyer olması beklenmektedir.

Projelerde görev alacak yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin alan/tez konularının proje konusuyla ilgili olması gerekir.

Hiç bir idari görevi olmayan tam zamanlı bir bilim insanı, bu destek programı kapsamında aynı anda en fazla bir projede yürütücü veya iki projede araştırmacı olarak görev alabilir.

Rektör, Rektör Yardımcısı, Dekan, Enstitü (Araştırma Enstitüleri hariç) veya Yüksekokul Müdürü, Meslek Yüksekokulu Müdürü, Başhekim, Genel Sekreter, Genel Müdür veya Daire Başkanı, TÜBİTAK'ta görevli olan Grup Yürütme Komitesi ve Danışma Kurulu üyeleri, başvuru sırasında görevlerinin devam etmesi durumunda proje yürütücüsü olarak görev alamaz, ancak TÜBİTAK destekli diğer projelerde araştırmacı olmamak şartıyla bu program kapsamında en fazla bir projede araştırmacı olabilirler.

Diğer idari görevliler (Dekan Yardımcısı, Araştırma Enstitüsü Müdürleri, Merkez Müdürleri, Enstitü veya Yüksekokul Müdür Yardımcıları, Meslek Yüksekokulu Müdür Yardımcısı ve Bölüm Başkanı) ile tam zamanlı olmayan diğer bilim insanları, başvuru sırasında görevlerinin devam etmesi durumunda; bu destek programı kapsamında proje yürütücüsü olarak görev alamaz ancak aynı anda sadece iki projede araştırmacı olarak görev alabilirler.

Değerlendirme

Madde 5. Proje önerileri; TÜBİTAK tarafından belirlenen proje değerlendirme kriterleri çerçevesinde ilgili Grup tarafından değerlendirilir. Değerlendirme sürecinde gerekli görüldüğü hallerde TÜBİTAK tarafından yerinde inceleme yapılır. Ayrıca, proje ile ilgili görüşme yapmak üzere Yürütücü(ler) davet edilebilir. Yapılacak bu görüşme; projenin amacını, yöntemini, takvimini, beklenen sosyal ve ekonomik faydalarını, başarı kriterlerini, TÜBİTAK'tan talep edilen desteğin kapsamını ve gerekli diğer hususları kapsayabilir.

Proje önerilerinin değerlendirilmesi iki aşamada yapılır.

Birinci aşamada;

Proje önerisi birinci aşama başvuru formu ve gerekli diğer belgeler ARDEB tarafından ön incelemeden geçirilir. Belirtilen şartlara ve formata uygun olan proje önerileri ÇPDK'ya iletilir. ÇPDK tarafından yapılan ön değerlendirme sonucunda ikinci aşamaya alınacak proje önerileri belirlenir. İlgili Grup tarafından öneri sahiplerinden, projelerin ikinci aşama başvuru formunu hazırlamaları ve belirlenen tarihe kadar göndermeleri istenir.

İkinci aşamada;

Proje önerisi ikinci aşama başvuru formu ve gerekli diğer belgeler, ARDEB tarafından ön incelemeden geçirilir ve ilgili Gruba iletilir. Proje önerileri gerektiğinde ÇPDK'nın görüşü alınarak ilgili Grup tarafından oluşturulan panellerde değerlendirilir. Proje önerileri panellerden aldıkları puanlara göre listelenerek, GYK puanları/görüşleri ile birlikte Başkanlığa sunulur. Kesinleşen karar, gerekçesiyle birlikte yürütücüsü/yöneticisine bildirilir.

Sözleşme

Madde 6. TÜBİTAK tarafından desteklenmesine karar verilen projelerin kurum/kuruluş yetkilileri ve proje yürütücüleri ile TÜBİTAK arasında projenin idari, mali, teknik ve hukuki hükümleri ile tarafların sorumluluklarını belirleyen sözleşme imzalanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mali ve İdari Hükümler

Kabul Edilen Maliyetler

Madde 7. Proje bütçesinin oluşturulmasında aşağıdaki kalemler masraf olarak kabul edilir;

- a) Alet, makine, teçhizat, yazılım ve yayın alım giderleri,
- b) Malzeme ve sarf malzemesi alım giderleri.
- c) Danışmanlık ve hizmet alım giderleri (Bu destek programı kapsamında 1010-EVRENA programı kuralları çerçevesinde Evrensel Araştırmacılar projede araştırmacı olarak görev alabilir ve bu kişilerin ücretleri proje bütçesinde yer alabilir).
- d) Proje kapsamında kullanılan cihazların bakım onarım giderleri.
- e) Yurt içi ve yurt dışı seyahat giderleri.
- f) Posta ve nakliye giderleri.
- g) Personel giderleri.
- h) Bursiyer giderleri.
- i) Proje teşvik ikramiyesi.
- j) Kurum hissesi.
- k) Toplantı ve organizasyon giderleri (Bu destek programı kapsamında beklenen proje çıktılarının ilgili paydaşlar ile paylaşılmasına yönelik yapılacak toplantı, çalıştay vb. çalışmalar için proje bütçesine ödenek konulabilir).
- l) Proje ile doğrudan veya dolaylı ilgili olan diğer giderler.

Kabul Edilmeyen Maliyetler

Madde 8. Proje bütçesinin oluşturulmasında aşağıdaki kalemler masraf olarak kabul edilmez;

- a) Proje önerisi hazırlama giderleri.
- b) Projenin sonuçlarının üretimi aşamasında yapılacak masraflar.
- c) Pazarlama ve ticari amaçlı reklam giderleri.

- d) Posta hariç haberleşme amaçlı giderler.
- e) Isıtma ve aydınlatma giderleri.
- f) Altyapıya yönelik inşaat giderleri.
- g) İdari personel giderleri.
- h) Proje ile doğrudan veya dolaylı ilgisi olmayan diğer giderler.

Destek Miktarı ve Süresi

Madde 9. Bu destek programı kapsamında Küçük, Orta ve Büyük Ölçekli olmak üzere üç ayrı ölçekte projeler desteklenecek olup, destek alt ve üst limitleri (Burs dahil, Proje Teşvik İkramiyesi (PTİ) ve Kurum hissesi hariç) her yıl Bilim Kurulu tarafından belirlenir.

Bu destek programı kapsamında desteklenecek Küçük Ölçekli projelerin süresi en fazla 24 ay, Orta ve Büyük Ölçekli projelerin süresi en fazla 36 aydır.

Bu destek programı kapsamında talep edilebilecek toplam makine-teçhizat miktarları PTİ ve Kurum Hissesi hariç önerilen toplam proje bütçesinin % 30'unu geçemez.

Özel sektörün yer aldığı projelerde ilgili özel kuruluşa verilecek makine-teçhizat bedelinin % 50'si TÜBİTAK tarafından karşılanır.

Altyapı oluşturmaya yönelik olan projeler desteklenmez.

Bu destek programı kapsamında talep edilebilecek toplam hizmet alımı bedeli PTİ ve Kurum Hissesi hariç önerilen toplam proje bütçesinin % 25'ini geçemez. Sosyal ve Beşeri Bilim alanlarındaki proje önerilerinde bu oran % 50'yi geçemez.

Proje bütçe kalemleri arasında projenin özelliğine bağlı olarak dengeli bir dağılım gözetilir.

Bu destek programı kapsamında desteklenen Orta ve Büyük Ölçekli projelerde yurt içi ve/veya yurt dışı bilimsel toplantılara katılım/çalışma ziyareti için verilecek destek miktarı Bilim Kurulunca 1001-Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı kapsamında belirlenen limitlerin sırasıyla en fazla 2 ve 3 katı olabilir.

Bu destek programı kapsamında beklenen proje çıktılarının ilgili paydaşlar ile paylaşılmasına yönelik yapılacak toplantı, çalıştay vb. çalışmalar için proje bütçesinde Bilim Kurulu tarafından belirlenen limitlerde ödenek talebinde bulunulabilir.

Burs Giderleri

Madde 10. Bu destek programı kapsamında talep edilebilecek toplam burs miktarları PTİ ve Kurum Hissesi hariç önerilen toplam proje bütçesinin % 40'ını geçemez.

Personel Giderleri ve Proje Teşvik İkramiyeleri

Madde 11. Proje yürütücüsü ve araştırmacılara ödenebilecek PTİ üst limitleri her yıl bilim kurulunca belirlenir. Araştırmacıların toplam alacağı PTİ miktarı, proje yürütücüsünün alacağı toplam PTİ'yi geçmemek üzere, projeye yapacakları katkı oranları dikkate alınarak hesaplanır.

Orta ve Büyük Ölçekli projelerde alt proje PTİ hesaplamasında ilgili alt projenin süresi dikkate alınır.

Orta ve Büyük ölçekli projelerde her bir alt proje yürütücüsü ve araştırmacıları aynı PTİ oranlarından faydalanabilirler.

Kamu kurumları/kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında olmayan proje personeline 1007-TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı Usul ve Esasları kapsamında belirlenen ücret ödenir.

Kurum Hissesi

Madde 12. Bu destek programı kapsamında desteklenen projelerde ödenecek Kurum Hissesi miktarı PTİ hariç toplam proje bütçesinin % 10'u olarak belirlenir. Orta ve Büyük Ölçekli projelerde birden fazla kuruluşun projede yer alması durumunda ise her bir kuruluşun Kurum Hissesi miktarı, ilgili kuruluşun desteklenen proje bütçesine göre hesaplanır. Vakıf üniversiteleri hariç özel kuruluşlara kurum hissesi verilmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İzleme ve Sonuçlandırma

İzleme Süreci

Madde 13. Projenin, ilgili esaslar ve TÜBİTAK mevzuatına uygun olarak, belirlenen amaç ve hedefler doğrultusunda yürütülüp yürütülmediği proje yürütücüsü/yöneticisi tarafından hazırlanan gelişme raporları ile izlenir. Gerektiğinde TÜBİTAK tarafından yerinde inceleme yapılabilir. Gelişme raporu dönemleri altı aydan az ve bir yıldan çok olmamak üzere sözleşmede belirlenir. Gelişme raporları ve sonuç raporu proje yürütücüsü/yöneticisi tarafından sözleşmede belirtilen süreler içerisinde TÜBİTAK'a gönderilir.

TÜBİTAK, gerekli gördüğünde projenin gelişimini bilimsel, teknik, idari ve mali açılarından incelemek, denetlemek ve değerlendirmek üzere, belirleyeceği kişileri proje izleyicisi olarak görevlendirebilir. Proje başvurularının değerlendirilmesi ve projelerin izlenmesi için görevlendirilen kişilere ödenecek ücretler Bilim Kurulu tarafından belirlenir.

ÇPK, projelerin değerlendirme ve izleme sürecinde; yıllık çağrı program raporlarının oluşturulması ve TÜBİTAK'a sunulmasında; çağrı programının değerlendirilerek devamı, sonlandırılması veya alt başlıklarda yeni çağrılar açılması konuları ve çağrı programıyla ilgili diğer konularda TÜBİTAK'a öneri getirmekle sorumludur. ÇPK bu sorumluluklarını yerine getirmek üzere gerek duyulduğunda ÇPK başkanlığında toplanır.

ÇPK, ÇPK başkanlığında, desteklenen projeler arasında eşgüdümü sağlamak ve çağrı programını değerlendirmek üzere; proje yürütücüleri, ilgili paydaşlar, projelerin potansiyel son kullanıcıları vb. ile yılda bir kez toplanarak, projelerin yıllık gelişmelerini ve biten projelerin sonuçlarını değerlendirerek yıllık çağrı program raporu hazırlar ve TÜBİTAK'a iletir.

Sonuçlandırma

Madde 14. Projelerin sonuçlandırılması sürecinde Yönetmelik hükümleri uygulanır.

ÇPK, ÇPK başkanlığında, çağrı programı kapsamında desteklenen projelerin sonuçlarını değerlendirip, oluşacak raporu TÜBİTAK'a iletir.

Çağrı programının sonuçlandırılmasına ÇPK görüş ve önerileri dikkate alınarak TÜBİTAK tarafından karar verilir.

Durdurma, Yürürlükten Kaldırma ve İptal

Madde 15. Projelerin durdurma, yürürlükten kaldırma ve iptali hususlarında Yönetmelik hükümleri uygulanır. Ayrıca iptal edilen projede özel kuruluşun kusurlu olması halinde , proje kapsamında gerçekleştirilen harcama tutarlarının (bursiyer ve personel giderleri hariç), TÜBİTAK'ın proje özel hesabına aktardığı destek tutarı dikkate alınarak, kusurlu özel kuruluştan 6183 sayılı Kanun'da belirtilen oranlarda gecikme faizi uygulanarak iadesi istenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Öncelikli Alanlara İlişkin Özel Hükümler

Madde 16. Çağrıya çıkılan öncelikli bilim/teknoloji alanlarının dinamiklerine yönelik özel hükümler (çağrı süresi, bütçesi vb.) ilgili çağrı programının duyurusunda belirtilir.

Fikrî ve Sinaî Mülkiyet Hakları

Madde 17. Bu süreçte Proje Teşvik Ve Destekleme Esaslarına İlişkin Yönetmelik Uyarınca Desteklenen Projelerde Uygulanacak Fikri Haklar Esasları hükümleri uygulanır. Özel Kuruluşun yer aldığı projelerde fikri hak sahipliği, ilgili özel kuruluşun proje ekibinde yer alan personelinin fikri hak sahipliğine ilişkin oranları nispetinde tüzel kişiliğe ait olur.

Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 18. Bu Usul ve Esaslarda hüküm bulunmayan hallerde yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 19. Bu Usul ve Esaslar Bilim Kurulu tarafından kabul edilen tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20. Bu Usul ve Esasları TÜBİTAK Başkanı yürütür.